

NOTAT Ledernes arbejdsvilkår – Stress og konsekvenser af mangel

I perioden 22. juni til 12. juli 2022 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmer af DSR's lederforening. 45% af de 2.829 inviterede medlemmer deltog i undersøgelsen. Analysen er baseret på resultaterne fra 1.205 besvarelser, der er det antal medlemmer, der har angivet, at de er leder med personaleansvar i den kommunale eller regionale sektor.

Hovedresultater

- 40 pct. oplever, at manglen betyder, at de oplever et højere arbejdspress end normalt. 26 pct. svarer, at de har øget deres arbejdstid, ligeledes svarer 26 pct., at de står mere til rådighed end vanligt.
- 13 pct. har inden for den seneste måned søgt nyt arbejde, heraf har langt størstedelen søgt inden for sundhedsvæsenet.
- 13 pct. af de adspurgte ledere forventer ikke fortsat at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet, da de ikke længere ønsker at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet.
- 31 pct. svarer, at de hele tiden eller ofte har følt sig stressede i løbet af de seneste to uger op til undersøgelsen. 10 pct. svarer, at de aldrig har følt sig stressede i perioden. Af de sygeplejersker, der sjældent eller oftere har følt sig stressede, svarer 74 pct., at arbejdet var den vigtigste kilde til stress, mens lidt under en fjerdedel (24 pct.) svarer, at det både var arbejde og privatliv.
- 10 pct. har inden for de sidste 12 måneder haft sygefravær grundet stress.

Mangel og konsekvenser heraf

Tabel 1 viser andelen af ledende sygeplejersker, der oplever, at de mangler sygeplejerskepersonale på deres afdeling/afsnit/enhed. Alt i alt svarer over halvdelen af lederne, at de mangler sygeplejerskepersonale (52 pct.). Det gælder især i regionerne, hvor 58 pct. rapporterer mangel, mens andelen er 41 pct. i kommunerne.

Tabel 1. Mangler du sygeplejerskepersonale på din afdeling/afsnit/enhed?

	Kommune	Region	I alt
Ja	41%	58%	52%
Nej	54%	41%	46%
Ved ikke	6%	1%	3%
Antal	420	728	1149

Anm: 1148 ledende sygeplejersker har besvaret spørgsmålet i 2022. Forskellen på kommune og region er statistisk signifikant. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100% pga. afrundinger. Kilde: DSR analyse.

Tabel 2 viser manglens konsekvenser for de ledende sygeplejerskers arbejdsvilkår. 40 pct. af de ledende sygeplejersker svarer i 2022, at manglen har ført til et højere arbejdspress end vanligt.

Lidt over en fjerdedel af de adspurgte ledere (26 pct.) svarer, at det har fået dem til at øge deres ugentlige arbejdstid mere end vanligt, samt at de står mere til rådighed. En fjerdedel (25 pct.) svarer, at de har været en del af det kliniske arbejde. 20 pct. har udskudt kompetenceudvikling/uddannelsesforløb, mens 12 pct. svarer, at de har udskudt ferie/afspadsering som følge af sygeplejerskemanglen.

18 pct. svarer, at de er blevet påvirket på anden måde. 2 pct. svarer, at de ikke var blevet påvirket af manglen, selvom de har angivet, at de mangler sygeplejerskepersonale på deres afdeling/afsnit/enhed.

Tabel 2. Hvordan påvirker situationen med sygeplejerskemangel dig? (Alle)

	Kommune	Region	I alt
Jeg har oplevet et højere arbejdspress end vanligt	28%	47%	40%
Jeg har øget min egen ugentlige arbejdstid mere end vanligt	18%	32%	26%
Jeg står mere til rådighed (fx aften, nat, weekend) end vanligt	21%	29%	26%
Jeg har været en del af det kliniske arbejde	16%	30%	25%
Jeg har udskudt kompetenceudvikling/uddannelsesforløb	13%	23%	20%
Jeg har udskudt min planlagte afspadsering/ferie	7%	15%	12%
Jeg har midlertidigt overgået til en klinisk stilling	1%	0%	0%
Jeg har været påvirket på anden måde	13%	20%	18%
Jeg har ikke været påvirket af personalemanglen*	2%	1%	2%
Ikke relevant	1%	1%	1%
Ved ikke	1%	0%	0%
Antal	420	728	1148

Anm: 2022: Tallene er baseret på besvarelser fra 1148 ledende sygeplejersker. Der er statistisk signifikant forskel på sektorer. Procenterne summer ikke til 100, da respondenterne har kunne sætte flere kryds. Tallene i tabellen er kun stillet sygeplejersker med mangel, men resultaterne er omregnet til alle. Kilde: DSR analyse.

Tabel 3 viser konsekvensen af manglen, for de ledere, der angivet at mangle sygeplejersker på deres afdeling/enhed. Blandt de ledere, der mangler sygeplejerskepersonale på deres afdeling, svarer 78 pct., at de oplever et højere arbejdspress end vanligt, det gælder især for de regionalt ansatte, hvor 81 pct. rapporterer et højere arbejdspress end vanligt, mens det gælder 70 pct. af de kommunale ledere.

Det er også særligt de regionale ledere, der svarer, at de har øget deres ugentlige arbejdstid (54 pct.), mens det gælder 10 procentpoint færre (44 pct.) af de kommunale ledere.

Samtidig svarer en lidt større andel af de kommunale ledere (52 pct.), at de står mere til rådighed end vanligt sammenlignet med de regionale ledere (50 pct.).

Tabel 3. Hvordan påvirker situationen med sygeplejerskemangel dig? (Ledere, der mangler sygeplejerskepersonale på deres afdeling)

	Kommune	Region	I alt
Jeg har oplevet et højere arbejdspress end vanligt	70%	81%	78%
Jeg har øget min egen ugentlige arbejdstid mere end vanligt	44%	54%	51%
Jeg står mere til rådighed (fx aften, nat, weekend) end vanligt	52%	50%	51%
Jeg har været en del af det kliniske arbejde	39%	51%	48%
Jeg har udskudt kompetenceudvikling/uddannelsesforløb	34%	40%	38%
Jeg har udskudt min planlagte afspadsering/ferie	17%	25%	23%
Jeg har midlertidigt overgået til en klinisk stilling	1%	0%	1%
Jeg har været påvirket på anden måde	34%	35%	34%
Jeg har ikke været påvirket af personalemanglen*	4%	2%	3%
Ikke relevant	3%	2%	2%
Ved ikke	1%	1%	1%
Antal	423	167	590

Anm: 2022: Tallene er baseret på besvarelser fra 590 ledende sygeplejersker. Der er statistisk signifikant forskel på sektorer. Procenterne summer ikke til 100, da respondenterne har kunne sætte flere kryds. Kilde: DSR analyse.

Af tabel 4 fremgår det, at 13 pct. af de adspurgte ledere inden for den seneste måned har søgt nyt job. 10 pct. har søgt job inden for sundhedsvæsenet, mens 4 pct. har søgt uden for.

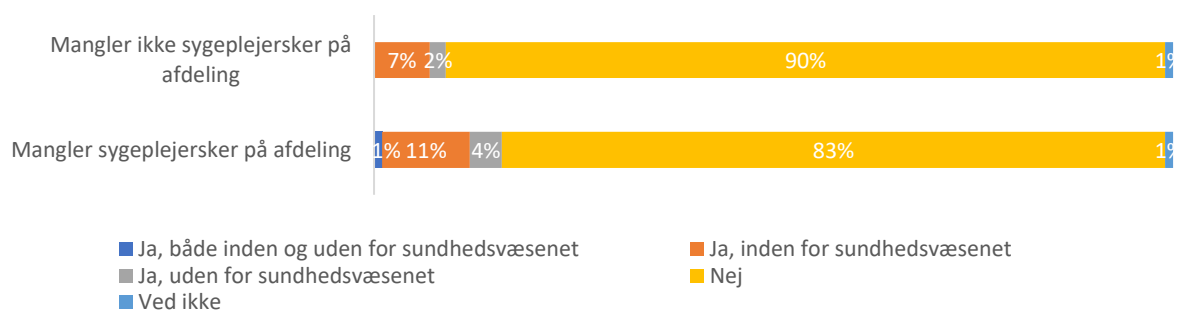
Tabel 4. Har du inden for den sidste måned søgt et nyt arbejde?

	Kommune	Region	I alt
Ja, samlet	18%	10%	13%
Ja, inden for sundhedsvæsenet	14%	7%	10%
Ja, uden for sundhedsvæsenet	5%	4%	4%
Nej	81%	89%	86%
Ved ikke	1%	1%	1%

Anm: 1104 ledende sygeplejersker har besvaret spørgsmålet i 2022. Forskellen på sektorer er statistisk signifikant. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100% pga. afrundinger. Mulighed for at sætte flere kryds. Den samlede ja-kategori summerer ikke til de to "ja" kategorier, da nogle ledere både har søgt privat og offentligt. Kilde: DSR analyse.

Af figur 1 fremgår det, at i alt 9 pct. af de ledende sygeplejersker, der oplever at mangle sygeplejersker på deres afdelinger, har søgt nyt job inden for den seneste måned. Til sammenligning svarer 16 pct. af dem, der ikke mangler sygeplejersker på deres afdeling, at de inden for den seneste måned har søgt nyt job.

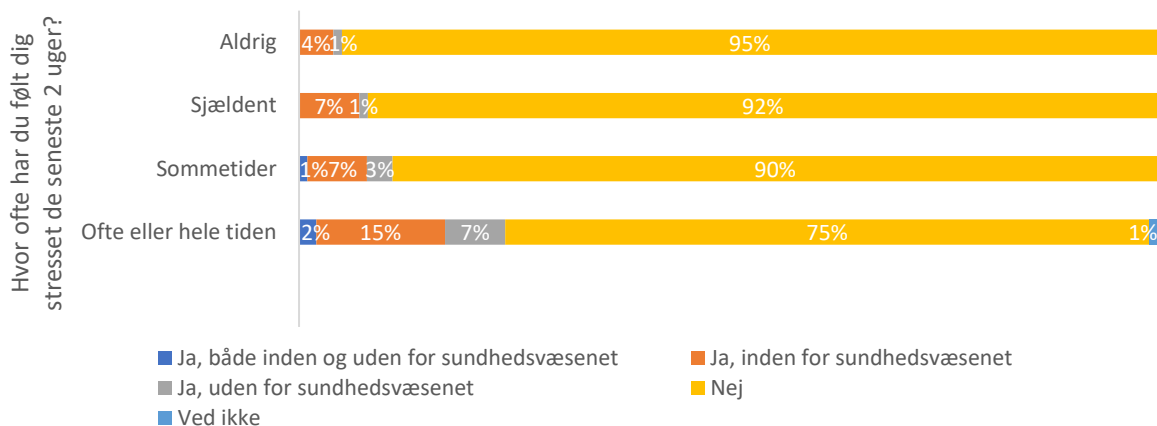
Figur 1. Har du inden for den seneste måned søgt ny job?

Anm: 1105 ledende sygeplejersker har besvaret begge spørgsmål i 2022. Der er en signifikant forskel på sygeplejerskerne der oplever mangel på deres afdeling, og dem, der ikke gør. Kilde: DSR analyse.

Det kan ses på figur 2, at det især er de ledere, der de seneste to uger, har oplevet at være stressede, der rapporterer, at de har søgt nyt job den seneste måned. 5 pct. af de ledere, der svarer, at de ikke har oplevet at være stressede de seneste to uger, har søgt nyt job, mens det gælder 34 pct. af de sygeplejersker, der hele tiden har været stressede.

Figur 2. Har du inden for den seneste måned søgt ny job?

Anm: 1105 ledende sygeplejersker har besvaret begge spørgsmål i 2022. "Ofte" og "Hele tiden" er lagt sammen. Forskellen er statistisk signifikant. Kilde: DSR analyse.

Tabel 5 viser, at halvdelen af alle de adspurgte ledere forventer at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet om 3 år. 22 pct. regner ikke med at arbejde som sygeplejefaglig leder om 3 år. Den årsag til ikke at regne med at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet om 3 år, flest (13 pct.) angiver er, at de ikke ønsker længere at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet, mens 7 pct. forventer at stoppe på arbejdsmarkedet. 2 pct. forventer ikke at arbejde som sygeplejefaglig leder af andre årsager.

Tabel 5. Regner du med at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet om 3 år?

	Region	Kommune	I alt
Ja	49%	52%	50%
Nej samlet*	21%	24%	22%
Nej, fordi jeg stopper på arbejdsmarkedet	7%	6%	7%
Nej, jeg ønsker ikke længere at arbejde som sygeplejefaglig leder i sundhedsvæsenet	12%	14%	13%
Nej, andre årsager	2%	2%	2%
Ved ikke	30%	26%	28%
Antal	394	709	1103

Anm: 1103 ledende sygeplejersker, har besvaret spørgsmålet i 2022. Forskellen på kommune og region er ikke signifikant. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100% pga. afrundinger. Kilde: DSR analyse.

Stress

Tabel 6 omhandler, hvor ofte de adspurgte sygeplejersker har følt sig stressede de sidste to uger. Heraf fremgår det, at 10 pct. svarer aldrig, 22 pct. svarer sjældent, mens 31 pct. svarer, at de hele tiden eller ofte har følt sig stressede i perioden.

Tabel 6 Hvor ofte har du følt dig stresset i de sidste to uger?

	Kommune	Region	I alt
Hele tiden	6%	5%	6%
Ofte	26%	24%	25%
Sommetider	38%	37%	37%
Sjældent	20%	24%	22%
Aldrig	10%	9%	10%
Antal	395	717	112

Anm: 1112 ledende sygeplejersker, har besvaret spørgsmålet i 2022. Der er ikke statistisk signifikant forskel på sektorer. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse.

De ledende sygeplejersker, der svarede, at de hele tiden, ofte, sommetider eller sjældent havde følt sig stressede i de sidste to uger blev spurgt ind til årsagen til deres stress (tabel 7). 74 pct. svarer, at arbejdet var den vigtigste kilde til stress, mens lidt under en fjerdedel (24 pct.) svarer, at det både var arbejde og privatliv.

Tabel 7. Hvad var den vigtigste kilde til din stress?

	Kommune	Region	I alt
Arbejde	78%	72%	74%
Privatliv	2%	2%	2%
Både arbejde og privatliv	20%	26%	24%

Anm: 1005 ledende sygeplejersker, har besvaret spørgsmålet i 2022. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrunding. Kilde: DSR analyse.

Som det kan ses i tabel 8, svarer 10 pct. af de adspurgte ledere, at de inden for de sidste 12 måneder har haft sygefravær grundet stress. I kommunerne er denne andel 12 pct., mens den er 8 pct. i regionerne.

Tabel 8. Har du haft sygefravær pga. stress inden for de sidste 12 måneder?

	Kommune	Region	I alt
Ja	12%	8%	10%
Nej	88%	92%	90%
Antal	395	709	1105

Anm: 1105 ledende sygeplejersker har besvaret spørgsmålet i 2022. Der er statistisk signifikant forskel på sektorer. Kilde: DSR analyse.

Ledelsesrammer

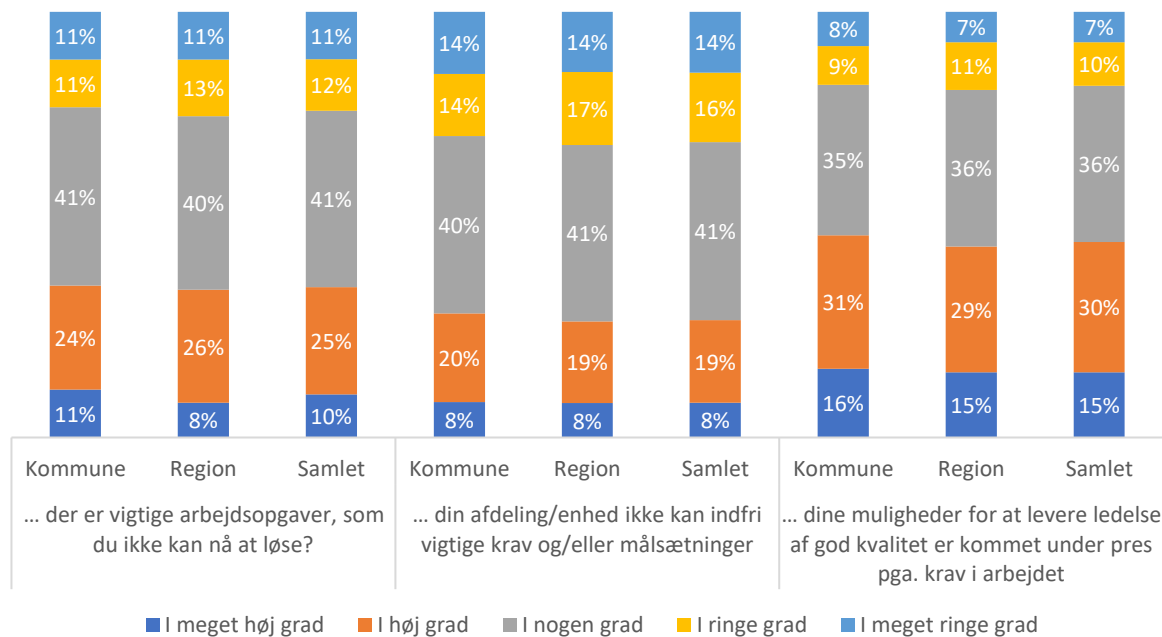
Figur 3 viser, at 35 pct. af lederne i høj (25 pct.) eller meget høj grad (10 pct.) oplever, at der er vigtige arbejdsopgaver, som de ikke kan nå at løse.

27 pct. har svaret, at de i høj (19 pct.) eller meget høj (8 pct.) grad oplever, at deres afdeling/enhed ikke kan indfri vigtige krav og/eller målsætninger.

45 pct. svarer, at de i høj (30 pct.) eller meget høj grad (15 pct.) oplever, at deres muligheder for at levere ledelse af god kvalitet er kommet under pres pga. krav i arbejdet.

Der er ikke signifikant forskel på sektorer for nogen af spørgsmålene i figur 3.

Figur 3. I hvilken grad oplever du, at...

2022: 1104 ledende sygeplejersker har besvaret spørgsmålet i 2022. Procenterne summer ikke nødvendigvis til 100% pga. afrundinger. Der er ikke statistisk signifikant forskel på sektorer. "Ved ikke" og "Ikke relevant" indgår i fordelingen, men er ikke med på figuren. Kilde. DSR analyse.